

Jaarverslag Raad van Toezicht Lumens 2023

TERUGBLIK OP 2023

In dit jaarverslag blikt de Raad van Toezicht van Lumens beknopt terug op 2023. De onderwerpen die in het bijzonder aandacht hebben gehad komen hierbij aan bod, de samenstelling van de Raad en commissies en de overleggen met de verschillende overlegorganen worden toegelicht. De raad werkt vanuit een Toezichtsvisie en Toezichtskader gebaseerd op de Governancecode Sociaal Werk en de Wegwijzer Goed Toezicht van de NVTZ.

Algemeen – inwoners

Maatschappelijke ontwikkelingen volgen elkaar snel op, denk onder meer aan bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne en de Gazastrook. Mede hierdoor is sprake van toenemende inflatie en stijgende energieprijzen. Steeds meer mensen hebben moeite met het betalen van de rekening. Bestaanszekerheid was niet voor niets een belangrijk thema bij de verkiezingen voor de Tweede kamer. Deze maatschappelijke ontwikkelingen onderstrepen het belang van een goed functionerende welzijnssector. We zagen een toename in zorgen van inwoners over bestaanszekerheid, (mentale) gezondheid en veiligheid binnens- en/of buitenshuis door toenemende spanningen tussen mensen. Niet iedereen heeft de mogelijkheid of omstandigheid om hier zelf richting aan te geven. Juist in deze tijd is de waarde van het sociaal werk van Lumens zichtbaar en voelbaar voor inwoners door op een laagdrempelige wijze ondersteuning te bieden in hun dagelijks leven. Tegen deze achtergrond spreken we onze waardering uit voor alle vrijwilligers, medewerkers en bestuur van Lumens. Ook zij hebben veerkracht getoond door steeds weer te zoeken naar mogelijkheden om inwoners en hun netwerken in wijken en buurten te kunnen blijven bereiken en ondersteunen.

Interne gang van zaken

In 2023 volgde de Raad van Toezicht de organisatieontwikkeling van Lumens op de voet. De vraag die centraal stond: wat is nodig aan inrichting, leiderschap en vakmanschap om huidige en toekomstige opgaven te realiseren? De Raad besprak met de bestuurder over de implementatie en evaluatie van de organisatieontwikkeling, de 'Passende Organisatie', optimale regelruimte en de bijbehorende gewenste cultuurverandering. Leidend daarbij waren de maatschappelijke opgaven, missie, visie en kernwaarden van Lumens, de impact voor inwoners en medewerkers en de kansen en risico's voor Lumens. Als raad van toezicht hebben we in dialoog met de bestuurder nadruk gelegd op het zichtbaar maken van die impact voor inwoners en voor gemeentes.

Lumens als netwerkorganisatie

Een ding is duidelijk: om de toekomstige uitdagingen zoals polarisering, bestaansonzekerheid of radicalisering, mentale ontwrichting van jeugd en jongeren te beantwoorden, is meer samenwerking nodig tussen partners binnen het brede sociaal werk en vooral met andere sectoren zoals onderwijs, zorg, wonen en werk. Gemeenten hebben hierbij verschillende rollen: beleid, opdrachtgever, financier, soms uitvoerder en/of Toezichthouder.

Lumens is actief in vele gemeenten. Samenwerken is niet eenvoudig en op deze schaal extra complex. Een goede strategie gericht op samenwerken was en is een belangrijke prioriteit waar de bestuurder invulling aan geeft. Vanzelfsprekend is de RvT aan dit proces verbonden. Gezien de complexiteit van het toezicht in en op een netwerk, heeft de RvT de dialoog met de bestuurder gevoerd. In de dialoog met de bestuurder richten we de aandacht op de kansen en risico's van Lumens om een krachtige positie na te streven en om een zo groot mogelijke impact te genereren voor de inwoners.

Strategie

Doordat de interne organisatieontwikkeling net voor 2023 én de doorontwikkeling van Lumens als netwerkorganisatie, beide onderdeel van de strategie 2019-2022, volop gestalte kregen in de loop van 2023, hebben bestuurder en de Raad besloten de meerjarenstrategie voort te zetten in 2023. In het afgelopen jaar is de meerjarenstrategie 2024-2026 ontwikkeld om de koers voor de komende jaren uit te zetten.

Overleggen Raad van Toezicht met de overlegorganen

In 2023 heeft de RvT vijf keer overlegd. Enkele malen vond het overleg plaats in een wijkcentrum waardoor contact met vrijwilligers en inwoners op locatie mogelijk was. In ieder overleg staat een actueel maatschappelijk thema op de agenda waarbij, naast een presentatie van een medewerker over dit thema, ruimte is voor dialoog over de impact van dit thema op inwoners en op de strategie van Lumens.

Er hebben twee strategiesessies plaatsgevonden: één met bestuurder en RvT, en één met bestuurder, RvT en het MT.

De Raad van Toezicht heeft geen vergaderingen met de Inwonersraad bijgewoond, aangezien deze ofwel niet doorgingen, of minder zinvol waren door het geringe aantal deelnemers. De verwachting is dat overleg met de Inwonersraad in 2024 wel weer zinvol zal zijn. Deze contacten zijn van groot belang om een directere verbinding te hebben met de thema's die voor de inwoners spelen. Twee leden van de Raad van Toezicht hebben de twee Artikel 24 overleggen van de Ondernemingsraad bijgewoond.

Tijdens overleggen van de RvT vindt steeds een terugkoppeling plaats van de zaken die besproken zijn in de overleggen met de overlegorganen, dan wel uit de commissies (zie later in dit verslag).

In 2023 is de gewoonte weer opgepakt om na ieder overleg van de RvT een beknopt bericht te plaatsen op PLEK.

Financiën

Financieel sluit Lumens het jaar 2023 af met een negatief resultaat van circa € 535.000. Na de verrekeningen met de egalisatiereserve is het resterende deel onttrokken aan de algemene reserve. Het weerstandsvermogen is daarmee afgenomen van 9,3% naar 6,0%, waarbij gestreefd wordt naar een weerstandsvermogen dat ligt tussen de 5,0% - 10,0%. Dit is een noodzakelijke buffer om eventuele toekomstige onverwachte kosten op te kunnen vangen.

De huidige omvang van het weerstandsvermogen voldoet aan de interne norm; wel merken we op dat het weerstandsvermogen zich al enkele jaren richting de kritieke ondergrens beweegt. Om deze ontwikkeling om te buigen heeft Lumens de verwachte kostenstijging voor 2024 volledig moeten verdisconteren in het tarief 2024, waardoor een tariefstijging doorgevoerd is van 12,3% t.o.v. 2023.

In de begroting 2024, die sluit met een resultaat ad € nihil, is rekening gehouden met de mogelijkheid dat gemeenten deze indexering niet volledig vergoeden. Daar waar gemeenten de gevraagde indexatie niet volledig vergoeden, heeft dit gevolgen voor de omvang van de dienstverlening vanuit Lumens.

Remuneratiecommissie

Er is tweemaal overleg geweest in de remuneratiecommissie. De visie op (moreel) leiderschap in een veranderende organisatie was in deze gesprekken een belangrijk thema.

Auditcommissie

De Auditcommissie richt zich in het bijzonder op Toezicht op financiële zaken in relatie tot de strategie. Vaste onderdelen zijn de begroting, de jaarrekening, periodieke financiële rapportages en risicomanagement. Daarnaast zijn in 2023 de voorbereidingen getroffen om over te stappen naar een andere accountant, die in de loop van 2024 is gestart bij Lumens.

De commissie kwam in 2023 vijf keer met de bestuurder en concerncontroller bij elkaar. Jaarlijks in maart vindt een overleg plaats waarbij ook de externe accountant aansluit, waarin onder andere de jaarrekening en het accountantsverslag besproken worden. De externe accountant sluit ook aan tijdens een vergadering met de volledige Raad. In die vergadering wordt de jaarrekening vastgesteld. In 2023 is in het bijzonder aandacht besteed aan de situatie rondom de exploitaties van het vastgoed en de bijbehorende dilemma's en de ontwikkeling van de dienstverleningstarieven 2024.

Commissie Kwaliteit & Veiligheid

De commissie Kwaliteit & Veiligheid heeft viermaal vergaderd in 2023. De focus lag op de volgende onderwerpen:

- Medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) en Plan van Aanpak dat hieruit volgt.
- Evaluatie Passende organisatie – Optimale regelruimte.
- Resultaten en verbeterpunten van de ClIO-audit
- Jaarverslag van de vertrouwenspersoon, klachtencommissie.
- Stuurinformatie met betrekking tot kwaliteit van dienstverlening
- Ziekteverzuim

Andere onderwerpen in 2023

Onderwerpen die buiten reeds genoemde onderwerpen aan de orde zijn geweest, zijn:

- ICT-doorontwikkeling
- Werving nieuw RvT-lid i.v.m. vertrek van Jaap van der Pol per 1-1-2024
- Ontwikkelingen rondom samenwerkingsverbanden met speciale aandacht voor Meierijstad, Pact Woensel Zuid, Brainport Vitaal, Brainport voor elkaar.
- Thema: Queercommunity
- Thema: Mannelijke slachtoffers van seksuele uitbuiting en mensenhandel.
- Thema: Multidisciplinair werken in de regio.
- Thema: Samenwerken in Woensel-Zuid
- Thema: Wat betekenen de wijkcentra voor het werk van Lumens

De Raad van Toezicht en commissies

De Raad van Toezicht bestond in 2023 uit de volgende leden:

Ed Rutters	Voorzitter
Lilian Linders	Vice-voorzitter
Jaap van der Pol	Lid
Arlène Denissen	Lid
Bas Martens	Lid

De Raad van Toezicht kent de volgende commissies:

- Remuneratiecommissie (Ed Rutters, Lilian Linders)
- Agendacommissie (Ed Rutters, Lilian Linders)
- Auditcommissie (Arlène Denissen, voorzitter en Bas Martens).
De Concerncontroller neemt hieraan deel.
- Commissie Kwaliteit & Veiligheid (Jaap van der Pol, voorzitter en Lilian Linders).
De Kwaliteitsfunctionaris neemt hieraan deel.

De commissies hebben overleg met de bestuurder, bereiden onderwerpen voor en brengen advies uit aan de Raad van Toezicht. De bestuurssecretaris neemt deel aan de agendacommissie, de auditcommissie en de commissie Kwaliteit en Veiligheid.

Zelfevaluatie

De zelfevaluatie vond plaats in november 2023. Tijdens de zelfevaluatie lag de nadruk op de wijze waarop de Raad van Toezicht verbonden wil zijn met de organisatie en omgeving van Lumens. De RvT wil de ingezette richting voortzetten om de maatschappelijke opgaven nadrukkelijk als vertrekpunt te nemen en ruimte te nemen voor casuïstiek en dialoog over heersende dilemma's.

Professionalisering

Leden van de Raad van Toezicht hebben deelgenomen aan verschillende bijeenkomsten in het kader van ontwikkeling en scholing, waaronder:

- Externe Evaluatie door Puck Dingjens, Governance in de praktijk
- NVTZ – branchebijeenkomst: Nieuwbouw in de gehandicaptenzorg en de financiële duurzaamheid
- GGZ – Branchebijeenkomst: Digitale transformatie in de GGZ, kansen en risico's.
- Tias – Opleiding voor Toezichthouders en commissarissen
- NVTZ - Strategische Keuzes: extern krachtenveld scenario's
- NVTZ – deelname ALV en themadagen

Zichtbaar en aanspreekbaar

De Raad van Toezicht is zichtbaar op- en bereikbaar via de website van Lumens. Na afloop van een overleg van de Raad van Toezicht wordt een korte samenvatting gepubliceerd op het intranet van Lumens.

Tot slot

Een stevige en veerkrachtige sociale basis is van waarde voor iedereen en in het bijzonder voor mensen die in de huidige tijd van toenemende onzekerheid en armoede ondersteuning kunnen gebruiken. Nogmaals dank voor ieders waardevolle inzet voor de inwoners in ons werkgebied.

Namens de Raad van Toezicht,

Ed Rutters, voorzitter
Lilian Linders, vice-voorzitter